

Lisa
Jackson

KRYFA

Alma littera

ANTRAS SKYRIUS

– Nagi, Nike, sutik. Eime kur nors išgerti, – Trina Buden stabtelėjo prie Nikės Džilet darbo vietos, išsitiesdama per jų stalus skiriančią pertvarą visu savo modelio lieknumo kūnu, aprengtu juodai. – Juk žinai, kaip sakoma: „Darbas – ne vilkas, į mišką nepabėgs.“

– Esu girdėjusi. Bet nežinau, kas taip sako ir tikriausiai jam nerūpi sumokėti už nuomą, – ji pakėlė akis į Triną. – Beje, jei nepastebėjai, nėra čia nei vilko, nei miško.

– Detalės, detalės, – Trina žybtelėjo tamsiomis akimis ir nusišypsojo, parodydama baltus, neįprastai kreivus dantis. Ji krestelėjo riešą, ir sužvilgėjo suskambėjo pusė tuzino varinių apyrankių. – Kokią temą narplioji, jeigu jau esi taip įsigilinus? Kiek žinau, rašei apie biudžeto apkarpyimą mokyklose, – ji pliaukštelėjo liežuviu. – Be galo įdomi tema.

– Gerai jau, gerai, aiškiai pasakei, – Nikė atsistūmė kėde toliau nuo kompiuterio, tikėdamasi, kad Trina nespėjo žvilgtelėti į jos parašytą tekstą, kuris nebuvo susijęs nei su pinigais, nei su biudžeto apkarpyimu, nei su visuomenės protestu dėl

mažo mokyklų finansavimo. Ji vėl rašė apie nusikaltimą – prieš dvi dienas upėje buvo rastas moters kūnas. Tiesą sakant, tai nebuvo jos straipsnis. Normas Mecgeras gavo tą užduotį, bet Nikė negalėjo tvirti savam kaily. Nusikaltimai ją traukė. Visada traukė, ir tai visai nebuvo susiję su faktu, kad jos tėvas yra teisėjas Ronaldas Džiletas, vadinamas Didžiuoju Ronu. Ji susiraukė pagalvojusi apie tėvą, tada žvilgtelėjo į Triną. – Gerai, susitinkam. Kada ir kur?

– Apie septintą išgerti ir užkąsti vyninėje „Tiltai“. Ten bus Eimė ir Deina. Mes švęsim Eimės skyrybas ir Deinos sužadėtuves – du romantikos kraštutinumus.

– Regis, bus smagu, – sarkastiškai sumurmėjo Nikė.

– Na, supranti, kodėl mums reikia daugiau žmonių. Tikiuosi, prie mūsų prisidės Nedas, Karlas ir Džoana, – tuomet jau būtų vakarėlis. Eimei sunku džiaugtis Deinos sužadėtuveimis, bet Deina nori švęsti.

– Nors jau buvo ištekėjusi du kartus?

– Žinai, kaip sakoma...

– Taip, trečias kartas nemeluoja. Šiandien tu barstai išmin ties perlus, tiesa?

– Kaip visada, – suskambo Trinos telefonas ir ji užvertė akis, o vaizdas Nikės kompiuterio ekrane staiga pasikeitė.

– Prakeikta dėžė, – sumurmėjo Nikė. – Maniau, Kevinas ruošėsi jį taisyti. – Kevinas Diteris yra redaktoriaus sūnėnas, nuotolinių studijų studentas ir elektronikos žinovas, jo darbas „Sargybinio“ laikraščio redakcijoje buvo užtikrinti elektronikos prietaisų veikimą. Jis buvo vienišius, laidantis keistus juokelius ir dažniausiai tūnantis atokiau nuo kitų. O tai palaima. Ji karštligiškai spustelėjo išėjimo klavišą, tada perkrovė kompiuterį ir jis atgijo.

– Kevinas buvo užsukęs.

– Ar ką nors darė kompiuteriui?

– Atleisk, buvau užsiėmusi. Nepastebėjau.

– Nuostabu, – irzliai sumurmėjo Nikė. Jai nepatiko Kevinas, bet pakentė jį, nes šis išmanė apie kompiuterius. Tikrai ne dėl jo humoro jausmo. – Prisiekiu, jis sugadina daugiau, nei pataiso. Prakeikimas.

Trina skubiai papurtė galvą, – tai buvo perspėjimas ir Nikė suprato. Akies krašteliu Nikė pastebėjo už kabyklos pasislėpusį Keviną; jo ausinės buvo įkištos į kasetinį grotuvą. Tikriausiai negirdėjo, ką ji sakė, o jei ir girdėjo, turėtų žinoti, kad jam derėtų taisyti, o ne gadinti daiktus. Ir kodėl jis su ausinėmis? Jei Tomas Finkas pamatytų ką nors kitą su ausinėmis darbe, tas darbuotojas išlėktų akimirksniu.

– Pasakysiu jam, kad nelįstų prie mano įrangos, kai manęs nėra, – pareiškė Nikė.

– Taip, žinoma, – Trinos telefonas suskambo trečią kartą. – Pareiga šaukia, – stumtelėjusi kėdę į savo darbo vietą, ji atsiliepė: – „Savanos sargybinis“, Žmogiškųjų išteklių skyrius. Trina klausė.

Nikė su kėde privažiavo arčiau kompiuterio monitoriaus. Ji naršė po internetą, ieškodama informacijos apie neatpažintą auką, kurią rado pririštą prie sunkių štangų upės dugne. Nairai aptiko jos palaikus ir iškviėtė policiją. Už tardymą buvo atsakingas detektyvas Pirsas Ridas. Kaip įprastai jis pasakė, kad nebus „jokių komentarų“ apie šį įvykį, ir nors ji dar skambino jam ne kartą, iš tyrėjo atsiskyrelio nieko neišpešė.

Ji spragtelėjo pele ant Rido nuotraukos. Jis atrodė kaip iš *Marlboro* cigarečių reklamos. Aukštas ir stuomeningas, griežtų bruožų, bet gražaus veido ir akių, pro kurias beveik niekas nepraslydavo. Nikė išsiaiškino, kad jis vienišas, ir pasižadėjo, kuo daugiau apie jį sužinoti, įskaitant jo šeiminių statusą.

Nikė sužinojo, kad anksčiau, daugiau nei prieš dvylika metų, jis trumpai dirbo Savanos policijos skyriuje, paskui persikėlė į Vakarų pakrantę ir įsiliejo į San Fransisko policijos skyriaus gretas, ten galiausiai tapo tyrėju.

Nuo to laiko jo praeitis buvo miglota, bet iš to, ką jai pavyko sužinoti, paaiškėjo, kad Ridas buvo patekęs į bėdą. Į didelę bėdą. Jam buvo pavesta stebėti vienos moters butą, bet ta moteris buvo nužudyta. Nikei pavyko išsiaiškinti, kad Ridas matė žmogžudystę, bet nesugebėjo išgelbėti moters ir sučiupti žudiko. Detektyvas gavo papeikimą, bet ženkliukas iš jo nebuvo atimtas. Vis dėlto jis atsistatydino ir grįžo į Savaną.

Visa kita, kaip sakoma, buvo istorija. Montgomerių žmogžudysčių pavadinimu.

Iš sandėlio perdarytame biurų pastate pro palubėje įtaisytus garsiakalbius sklido lengva muzika, o ji barbeno pieštuku į stalą ir rūsčiai žvelgė į Pirso Rido nuotrauką, darytą prieš trylika metų, kai jis dar buvo skaitaveidis Savanos policininkas. Baigiantis trečią dešimtį, rimtas, vos ne veriamu žvilgsniu žiūrėjo į kamerą. Ji klausė savęs, kas šį žmogų veda į priekį. Kodėl išrovė save su šaknimis ir persikėlė į Kaliforniją, kad po daugiau nei dešimtmečio grįžtų atgal? Kodėl nesusituokęs? Kodėl neturi vaikų?

Ji norėtų parašyti apie Ridą ir svarstė, kaip pateikti šią temą, kad redaktorius ja patiktų? Gal rašyti apie mitais apipintą žmogų, asmeniškai pažvelgti į vieną Savanos geriausiųjų...

Suskambėjo telefonas ir nutraukė jos mintis apie nepagaujamą detektyvą.

– „Savano sargybinis“, – ištarė ji negalvodama, sutelkusi dėmesį į skambintoją. – Nikė Džilet.

– Labas, Nike. Čia daktarė Frensis iš Savanos mokyklų valdybos. Skambinote?

– Taip, skambinau, – skubiai patvirtino Nikė, ir prieš akis jai stėjo moteris – aukšta, išpūdinga, visada tvarkingai susišukavusi, sėkmės lydima afroamerikietė, kuri, būdama keturiasdešimt dvejų, eina aukštas pareigas savo gimtojo miesto valdžioje. – Dėkui, kad atskambinote. Norėčiau paimti iš jūsų interviu apie paskutinį biudžeto apkarpyimą, – tarė Nikė ir, pe-timi prispaudusi ragelį prie ausies, kompiuteryje surado savo pastabas. – Sklinda gandai, kad bus uždarytos kelios mažesnės pradžios mokyklos.

– Laikiniai. Mes mieliau vadintume tai sujungimu. Tarkim, visų naudai sujungtume dvi ar tris mokyklas. Taip labiau atsiskleistų talentai, mokiniai susitiktų su įvairiais mokytojais, būtų praplėsta jų ugdymo patirtis.

– Ir jie būtų vežami iš savo paprastai skurdesnių rajonų į kitą miesto galą?

– Jų pačių naudai, – lygiu ir švelniu balsu atrėmė daktarė Frensis. Ji buvo savanietė ir kalbėjo subtiliu, rafinuotu akcentu. Kadaisė ji irgi buvo vargšė mergaitė, bet prasiskynė kelią mokydamosi, išsirūpino stipendijas, pašalpas ir darbo studijų programas. Tai leido jai baigti aukštąją mokyklą ir įstoti į doktorantūrą, o jos vieniša motina dirbo dviejuose nekvalifikuotuose darbuose ir augino šešis vaikus. Daktarė Frensis buvo amerikietiškos svajonės įkūnijimas, filantropė, nė karto netekėjusi ir bevaikė; sykiu ji buvo didelio įžvalgumo moteris, kuriai, atrodo, rūpi visi Savanos vaikai. Tad kodėl Nikę kankino nuojauta, kad ji yra pasidavėlė? Daktarė Frensis padrikai kalbėjo apie mokinių ir bendruomenės poreikius, o Nikė užsirašinėjo, stengdamasi nugalėti savo cinizmą. Gal ši moteris išties tiki savo paistalais. *Ir gal tai ne paistalai. Jeigu jie uždaro mokyklą, kurią tu kadaisė lankei, dar nereiškia, kad tai yra blogai.*

Nikė klausėsi spragsėdama tušinuku, galiausiai sutarė susitikti su daktare Frensis į savaitės pabaigą ir padėjo ragelį galvodama, kad tai nėra Pulicerio premijos verta medžiaga, netgi ne viena iš mėgstamų jos temų, bet gali praversti ir tikrai naudinga ją nušviesti. Ne, ji nešvystelės atskira eilute didesniame laikraštyje ir negarantuos Nikei Džilet darbo vietos *New York Times*, *Chicago Tribune* ar *San Francisco Herald* laikraščiuose, bet leis apmokėti mėnesio sąskaitas, be to, galbūt ji ką nors sužinos.

Galbūt.

Tačiau ji nepaliks ramybėje iš upės ištrauktos neatpažintos aukos ir neatsisakys minties parašyti straipsnį apie detektyvą Pirsą Ridą. Ne, ten kažkas yra, kažkas įdomaus. Ji tai jaučia. Bėlieka sužinoti kas. Taigi jai reikia paimti interviu iš Rido, kaip nors prie jo priartėti.

O tai yra tas pats, kas susidraugauti su dygliakiaule. Šis vyras šiurkštus, irzlus ir kartais velniškai nemandagus. Tikriausiai dėl šios priežasties ji negalėjo atsisakyti minties parašyti apie jį. Jis buvo iššūkis. Nikė Džilet niekada nėra atsakiusi iššūkiui. Niekada. Tik jau ne garbingojo Rono Džileto dukra.

Kaip nors, kokiais nors būdais Nikė iššniukštinės viską, ką galima sužinoti apie detektyvą Pirsą Ridą. Gal tai bus nuobodu, neįdomu. Gal Ridas pasirodys toks pat patrauklus kaip dvokiantis sportinė kojine. Ji nusišypsojo. Nieku gyvu. Jautė, kad aplink šį nepagaunamą policininką rezgasi istorija. Tereikia ją atskleisti, kad ir po kiek sluoksnių Ridas ją slėptų.

Iš tarpeklio dugno, triukšmingai besisukant rotoriams, atsiplėšė gelbėtojų sraigtasparnis. Sukėlęs žemiško oro šuorą, jis pakilo virš miškingų uolų ir pranyko už kalvos. Stovėdamas ant tako pusiaukelėje į statų skardį, detektyvas Deivis Makfis

įsmeigė žvilgsnį į priešais drebantį berniuką. Vaikas buvo velniškai išsigandęs, ir tai buvo aišku, bet Makfis nežinojo, ar vyresnis berniukas išgyvens.

Apklausą perėmė Makfio partneris Badas Elisas.

– Pakartokime dar kartą, Bili Dinai. Jūs medžiojote ir kažkas išgąsdino tavo draugą.

– Mano pusbrolių... antros eilės pusbrolių.

– Preskotą Džounsą?

– Taip. Mudu dažnai leidžiame laiką kartu.

– Dabar ne medžioklės sezonas.

– Taip, – spuoguotam vaikui užteko proto nudelbti akis žemyn ir imti kojos nykščiu rausti minkštą žemę.

Pasirodo, Džounsas kartu su pusbroliu persekiojo elnią, nusekė sužeistą žvėrį į tarpeklį, užkliuvo už kapą primenančio kauburio, ir kažkas jį ten išgąsdino. Iš baimės pametęs galvą, jis puolė ropštis į kalvą su Bilio Dino šunimi; kai Bilis Dinas užkopė į šią vietą, rado pusbrolių ties staigiu posūkiu nukritusį į stačią bedugnę.

Džounsui nuo smūgio į žemę skilo kaukolė, lūžo trys šonkauliai ir sutrupėjo dešinys dilbis. Be to, jis smarkiai nusibrozdino veidą ir sudaužė akinius. Greitosios pagalbos gydytojas sraigtasparnyje nuogaštavo, kad vaikui galėjo trūkti blužnis ar būti kitų vidinių sužalojimų, ką jau kalbėti apie smegenų sutrenkimą. Makfis negalėjo pasakyti, ar vyresnysis berniukas nebuvo nustumtas. Gal berniukai susibarė, gal paprasčiausiai išdykavo, bet nežinia kaip Preskotas Džounsas atsidūrė penkiolika metrų žemiau ir smarkiai susitrenkė.

Elisas paklausė:

– Tu vijaisi jį į kalną?

– Ne, pone. Aš sekiau paskui jį ir senąjį Rudį, trauk devynios tą šunėką. Pasiėkęs šią vietą, pamačiau jį ten, apačioje, – jis

parodė nuo stataus šlaito žemyn į mišką apačioje. – Negalėjau prie jo nusileisti, todėl nubėgau prie pikapo. Ten yra jo tėčio mobilusis telefonas; turėjau pavažiuoti pusantro kilometro, kol atsirado ryšys, ir tada iš karto paskambinau jums. Taip viskas ir buvo. Prisiekiu, – vaiko dantys barškėjo nuo šalčio ar iš baimės, o gal nuo vieno ir kito.

– Ir tarpeklio dugne radote kapą? – paklausė Elisas.

– Taip, pone, – Bilis Dinas linktelėjo taip smarkiai, kad jo nešvarių šviesių plaukų garbana šoktelėjo ir nukrito tarp antakių.

– Nagi, pažiūrėkim, – Elisas pažvelgė į Makfį, ir juodu nusėkė paskui berniuką taku žemyn, kur vienoje proskynos pusėje gulėjo išdarinėtas elnias; jo viduriai buvo išversti ant žemės, o šalimais, kaip vaikas ir buvo prisiekęs, pūpsojo, – norite tikėkite, norite ne, – ką tik supiltas į kapą panašus kauburys. Makfiui visa tai nepatiko. Jis išsitraukė dėžutę ir įsikišo tabako žiupsnelį prie dantenų. Po šimts, kas slypi po tuo kauburiu? Gal dar vienas nudobtas elnias. Gal nieko. Gal šiukšlės... nors paprastai šiukšlės paliekamos nerūpestingai išmėtytos. Tai buvo užkasta duobė, bet žemė nebuvo pridengta nei lapais, nei šakomis, norint paslėpti. Be to, kapas, – jei tai kapas, – buvo iškastas giliame tarpeklyje ir, kad ir kas čia būtų ką užkasęs, paliko jį ant akių kiekvienam einančiam pro šalį.

Keista. Vėlniškai keista.

– Pažiūrėkim, kas viduje, – pasakė Elisui.

– Ar neturėtume iškviesti šerifo? Gal mums reikia nusikaltimo vietą tiriančio padalinio.

– Kokį nusikaltimą? – paklausė Makfis. – Kas žino, kas ten viduje. Jei atkasę nieko nerasim, kas tuomet? Būsime tuščiai visus sukviėtę.

– Žinai ką? Einu į viršų, paimsiu kastuvą ir paskambinsiu į nuovadą.

– Eik. Bilis Dinas sudarys man draugiją. Tiesa, berniuk?

Vaikas jau ketino užginčyti, bet apsigalvojo.

– Taip, pone.

– Gerai. O Dieve, kaip čia apačioje šalta, – Makfis patrynė rankas ir pažvelgė į dangų. Pilki debesys grasino lietumi. Elisui skubant taku aukštyn, Makfis išsitraukė peilį ir atsargiai nubraukė šiek tiek žemių į vieną pusę. Vaikas sunerimo, ir Makfis pagalvojo, kad jis žino daugiau, nei sako. – Ar esi čia buvęs anksčiau?

– Taip.

– Tikrai?

– Na, ne šioje vietoje, bet netoliese.

– Ir buvai šitame tarpeklyje?

– Kartą. Gal prieš kokį mėnesį.

– Ar tada matei šį kapą?

– Ne, pone. Jo nebuvo.

Makfis patikėjo. Žemė buvo pernelyg puri, tarsi apversta velėna plyname lauke. Nuo aplinkos ji skyrėsi spalva, nebuvo ištrypta gyvūnų ar suplakta lietaus. Prieš dvi dienas praėjo liūtis. Smarki liūtis. Jos būtų užtekę šiam kauburiui išlyginti. Bet taip nenutiko, nes tai, kas buvo užkasta, buvo užkasta naujai. Makfis vėl pakrapštė peiliu. Jis kasė pačiame kauburio centre, kad pamatyti, kas yra viduje. Bet kasant, rausiant mažą duobutę peilio ašmenys smigo gilyn, giliau nei iki rankenos, tad jam teko pasilenkti ir priklaupiti ant žemės. Gilyn ir gilyn, vaikas tuo tarpu perkėlė svorį nuo vienos kojos ant kitos, atbula ranka nusivalė tekančią nosį ir kišenėje suskambino raktais.

– Ar tavo šuo mėgsta pabėgti?

– Ką? Ne, pone. Senasis Rudis toli nenuėina.

– Kur jis, tavo manymu?

– Nežinau, – jis rūščiai suraukė antakius ir perkreipė lūpas, tarsi būtų susirūpinęs. Prikandęs apatinę lūpą šnarpstelėjo: – Tėtis man kailį gyvam nudirs, jei kas atsitiks Rudžiui.

– Nereikia jaudintis be reikalo, – pasakė Makfis. Jam atro-
dė, kad bėdų ir taip užtenka.

Rido pilvas suurzgė. Rūgštys degino stemplę. Žvilgtelėjęs į laikrodį nustėro – nuo tada, kai rytą grįžo su Morizeti iš kapi-
nių, visą laiką tvarkė popierius, atsiliepė į skambučius, atsakinė-
jo elektroninius laiškus ir darė šimtus darbų. Per pusryčius išgė-
rė kavos, pietų apskritai nebuvo, o atsikėlęs jau nuo šešių ryto.
Dabar be penkiolikos trys. Metas pertraukai. Jis pasukiojo kaklą
ratu, laukdamas trakstelėjimo, kuris atlaisvintų pečių raumenis.
Kiek laiko praėjo nuo paskutinio apsilankymo sporto klube ir
mankštos? Savaitė? Dešimt dienų? Po velnių, gal daugiau. Šį va-
karą, kad ir kas nutiktų, jis apsimaus sportines kelnes ir nukul-
nuios į senąjį sporto klubą, kur treniruojasi boksininkai, žvanga
svarmenys ir iki pat lubų tyro muskuso ir prakaito kvapas. Tai
nėra tipiškas modernus klubas su kompiuterizuotais bėgimo
takeliais, žingsniavimo treniruokliais, kurie apskaičiuoja širdies
darbą, sudegintas kalorijas ir įveiktą atstumą. Ne. Tai senoji mo-
kykla. Svarmenys, svarmenys ir dar kartą svarmenys. Jei nori
bėgti, risnok. Jei nori treniruoti viršutinę kūno dalį, eini prie
bokso maišo ir kumščiuoji jį, kol atsikratai susikaupusio pykčio;
jei nori greitesnių judesių, treniruojiesi su bokso kriauše.

Tikrieji žaliūnai gali užsimauti pirštines, įsidėti kandiklius
ir eiti į ringą, o tuo metu kiti klubo nariai surengia slaptas la-
žybas. Jos nelegalios, bet kas dabar yra legalu? Ridas ir kele-
tas kitų vaikinių iš nuovados nusprendė nematyti šių lažybų.
Jis įsivaizdavo narkotikų sandėrius, sudaromus ant įskilusių
betoninių grindų ar už išklerusių spintelių eilės, bet niekada
nematė, kad pinigai būtų iškeičiami į metamfetaminą, kokainą
ar steroidus. Kol kas. Tikėjosi niekada neišvysti.